

Norge må hjelpe Hellas

Å få ned Hellas' gjeld må være en del av løsningen på krisen i Europa. Her må Norge bidra.

Den greske statsgjelden er et problem. De som ytet lån til Hellas i utgangspunktet, har klart å skyve byrden over på andre. At andre, les ECB, IMF og andre lands regjeringer gikk med på det, er den store tabben. Om det var du og jeg og private banker og foretak som satt på gjelden, ville det vært en relativt smal sak å skrive den ned. Mye hyl og skrik selvfølgelig, men ikke det problemet vi i dag har.

Som består av hva? Som består av at IMF aldri har skrevet ned gjeld. Og at ECB knapt har egenkapital til å skrive ned gjeld. Mer generelt, disse internasjonale organisasjonene vil ikke skape presedens for at det er mulig å skrive ned gjeld. Da vil tyngden i deres råd og evnen de har til å løse problemer senere bli alvorlig svekket.

Hva har Norge med dette å gjøre, mon tro?

I utgangspunktet ingen ting. Ved nærmere ettertanke noe likevel. Vi har et statlig oljefond på rundt regnet tusen milliarder dollar. Disse pengene har vi samlet opp fordi vi fikk en god sveip av Nordsjøen for oljeboring; var flinke til å lete; flinke til å skattlegge; og flinke til å samle opp overskuddene som etterhvert ble større enn man noen gang hadde drømt om. Og nå altså, på snaue 1.000.000.000.000 dollar.

Hva er det som står på spill? Hellas' tilhørighet. Skal Hellas forbli i EU? Beholde euroen? Forbli i Nato? Om Hellas glir ut av vår egen sfære, kan konsekvensene bli større enn noen aner.

Her er planen:

Innlegg Arne Jon Isachsen

● Oljefondet - eller Statens pensjonsfond utland (SPU) - henvender seg til kreditorene som sitter på tilsammen rundt 400 milliarder dollar i greske statspapirer. Norge tilbyr å betale 200 milliarder dollar for disse fordringene, det vil si halv pris.

● IMF og EU som mottar 200 milliarder dollar fra Norge, og må ta noen enkle grep slik at man i regnskapene ikke registrerer tap. For det vil, som nevnt over, skape en uholdbar presedens. Fordringene på Hellas på 400 milliarder dollar blir stående i bøkene til EU og IMF. Men man letter på betingelsene. Fast rente på én prosent, og løpetiden på 25 år.

● De 200 milliarder dollarene som Norge legger på bordet, blir satt på en konto med fast rente på fem prosent rente, gjeldende i 25 år.

● To av de fem prosentene man får på plasseringen av de 200 dekker renten på én prosent som de 400 krever. Det gir tre prosent i overskudd på de 200. Når noe vokser med tre prosent i året, vil det doble seg på 25 år. Vel, etter 25 år vil da de 200 ha vokst til 400. Og kravene fra EU og IMF kan innfris.

● De 200 milliarder dollarene som Norge bidrar med i starten, må grekerne tilbakebetale til oss nordmenn, la oss si over en

På grunn av den dårlige økonomien i Hellas, er det mange tomme bord på spisestedene i landet. For at Hellas skal kunne få ned gjelden sin, må Norge bidra.

Foto: Chris Ratcliffe, Bloomberg

20-års periode, til en passende rente, la oss si tre prosent. For Hellas som nå har en gjeld tilsvarende 175 prosent av bnp, er gjelden dermed kuttet ned til tilsvarende 80 prosent av bnp. Hvilket er fullt ut håndterlig.

Norge eier nærmere tre prosent av alle børsnoterte aksjer i Europa. Vi casher dermed inn tre

prosent av den årlige dividenden fra alle disse selskapene. Er det noen rimelighet i slikt? Vel, rimeligheten øker vel om vi viser statsmannskunst og storsinn og legger 200 milliarder dollar i potten. Som et lån for å redde den bestående orden i Europa.

Grekerne har problem med samhold og solidaritet; temaer

som en skarve samfunnsøkonom ikke makter å overskue. Men uansett vil det å få gjelden ned være en del av løsningen for landet der demokratiets vugge sto.

Arne Jon Isachsen, professor i samfunnsøkonomi ved Handelshøyskolen BI

Jobber ut av landet?

Lars Johnsen i Norsk Transportarbeiderforbund og Svein Furøy i Yrkestrafikkforbundet hevder i et innlegg 4. juli at en samlet bransje ønsket allmenngjøring av tariffavtale for godssjåfører. «Inkludert NHOs landsforening for transportselskapene». Det siktes vel i denne forbindelse til NHO Transport. Dette er imidlertid en sannhet med visse modifikasjoner. NHO Transport har ikke deltatt i Tariffnemndas behandling av allmenngjøring på godssiden, men foreningen har i sitt hørings-svar datert 11. mars støttet anmodningen om allmenngjø-

ring. Det er imidlertid tydelig presisert at NHO Transport ikke ønsker allmenngjøring ved internasjonal transport, men kun ved nasjonale oppdrag utført av norske eller utenlandske transportører. Sistnevnte gruppe kan som kjent utføre tre nasjonale oppdrag i løpet av syv dager, og slik transport blir betegnet som kabotasje.

Den endelige forskriften avviker sterkt fra NHO Transports ståsted ved at den åpner for bruk av allmenngjort lønn både ved visse kabotasjeoppdrag og noen former for internasjonal transport. Det er imidlertid vanskelig å trekke eksakte skillelinjer med hensyn til når et transportoppdrag blir berørt av allmenngjøringen eller

ei. Dette skaper gråsoner og muligheter for omgørelser for dem som ønsker dette. I tillegg blir reglene vanskelige å etterleve for transportørene, og kontrollmyndighetene får store utfordringer ved håndheving av forskriften.

Jon H. Stordrange, administrerende direktør, NHO Transport

Vi steiler ikke

I DN 6. juli hevdes det at partene i arbeidslivet har steilet over det fremlagte forslaget til lovregulering av konkurranseklausuler. Dette er langt fra sannheten. Jeg representerer arbeids-

tagergrupper som berøres av konkurranseklausuler og vi i NITO er positive til lovforslaget, derfor har vi sammen med en rekke andre organisasjoner engasjert oss for å forhindre utsettelse av lovvedtaket. Lovforslaget som var til behandling i arbeids- og sosialkomiteen i mai er et produkt av et uvanlig grundig forarbeid. Lovarbeidet har pågått siden 2008 og har omfattet en ekstern utredning og to høringsrunder. Arbeidstagersiden er samstemte i at lovforslaget innebærer et stort og nødvendig fremskritt og at lovendring ikke må utsettes ytterligere.

NITO har gjennom mange år arbeidet for å synliggjøre problemene konkurransebegrensende avtaler representerer i

arbeidslivet. Det er bred enighet om at dagens regelverk er uklart og at ulovlig praksis er utbredt. Det er nå helt nødvendig å gjennomføre en lovendring som stopper videre utbredelse av unødvendige og urimelige avtaler. NITO og store deler av arbeidstagersiden mener at det foreliggende lovforslaget bidrar til å rette opp en langvarig og markant ubalanse i arbeidstagerens disfavør. Gjennomføring av lovforslaget er nødvendig for å hindre videreføring og ytterligere utbredelse av avtaler arbeidsgivere ikke har en beskyttelsesverdig interesse i å opprettholde.

Trond Markussen, president i Norges ingeniør- og teknologorganisasjon (NITO)